NĂM THỨ MƯỜI HAI. — SỐ THỨ 2065 MỖI SỐ: 0$02 NGÀY THỨ BẢY 9 FÉVRIER 1924

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LEGAL
1924

ANNONCES
Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large.
One seule insertion. . . . . 0$50 la c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0$15 la c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. . 1$50 la c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

HANOI

Un an	6$	6$00	6$	6$20	6$	6$00	12$00
Cinq mois							
Trois mois							
Six mois							
Un mois							

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur: F. H. SCHNEIDER
Directeur: NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef: PHẠM-HUY LỤC
Administrateur gérant: NGUYỄN V. LUẬN

Adresse télégraphique: TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
Téléphone n° 180

NGÀY GIỖ TRẬN

Ngày giỗ trận là ngày gì? vì sao mà gọi là ngày giỗ trận? Năm nào cũng vậy, cứ đến ngày mồng năm tháng giêng thì ở thành-phố Hà-nội ta, ngựa xe như nước, áo quần như nêm, kẻo nhau lũ nam tỏ bạ, mang vàng xách hương, đồi quả cúp thùng, lũ lượt xuống chùa Đống-quang, đi thì đi, nói giỗ trận thì hay giỗ trận, mà để trường cái hai câu hỏi trên kia chưa nghe thấy mấy người trả lời cho thật minh-bạch gãy-gọn, phần nhiều lại không hề có để một chút quan-niệm gì về câu hỏi ấy nữa.

Cái sự cúng dì lễ của người mình chỉ có một cái mục-đích cầu khẩn được của được con, giải tai thoát nạn: bất kỳ chỗ nào, không luận thần gì, gốc đa gốc đề, bình vôi cục đá, hễ có tiếng đồn là linh ứng, miễn là có dù cái oai lực vô hình cho ta được con, cho ta được của, giải được tai thoát được nạn cho ta, thì lạy, thì van, thì khấn, thì vái, khói hương nghi-ngút, vàng mã tinh-dinh: cái tâm-lý của người mình về sự đi cúng dì lễ cũng cùng một cái tâm-lý đối với quan-quyền, tưởng đâu rằng quan ăn, cũng như quan dương, cũng trả nay thưởng gạo mai cấp ga, nay bức thêm mai cày gấm, nào lễ giỗ, nào lễ tết, nào lễ ta, nào lễ mừng, không có thể thì khó làm sao thần được với quan, mà có thần được với quan thì danh-mệnh mới mong có người gây dựng cho, tội vạ mới mong có người cứu gỡ khỏi; nên bất kỳ là ông quan gì, không luận là ông quan thế nào, cứ gọi là ông quan, là người có thể sinh phúc sinh tội được cho mình thì hết sức cầu thần, không tiếc gì tốn kém, không quản gì nhọc nhằn, ra luồn vào cúi, vật lạ của ngon, cầu cho lượng trên xét tới tấm vì-thần mới cam lòng hả dạ. Đối với quan dương thế thì đối với quan âm cũng thế, cũng tốt lễ để vạn cho dễ, cũng vì có tội phải vái cả tứ phương; ta đi cúng dì lễ là vì để cầu phúc tránh vạ cho ta, cũng khác nào như đi chạy thầy lo việc, vào cửa nầy ra cửa khác, đâu được việc cho mình thì thôi, kể chi là vị thần nào với vị thần nào, xét chi là nên sùng bái hay không nên sùng bái; ông thánh Trần với ông thánh Quan cũng là ông thánh cả, bà Trưng-vương với bà Thiên-hậu cũng là đức bà cả, vì tự hạng ta nghĩ thì đều là bậc thiêng-liêng, giáng phúc cứu họa cho ta được cả, có khác gì; ta kể đâu ông Trần-Hưng-đạo, bà Trưng-nữ-vương là người anh-hùng có công đức lớn ở nước ta, ông Quan-vân Trường là trung-thần nhà Hán, bà Thiên-hậu là hoàng-hậu nhà Tống ở nước Tàu, ta chỉ biết thiêng thì ta cúng ta lễ, nếu cầu mà không được phúc, kêu mà không khỏi vạ thì dù bà Trưng-vương, dù ông Hưng-đạo cũng có lợi hại gì đến ta mà ta cúng ta lễ làm gì. Ấy cái tâm-lý của người mình về sự đi cúng dì lễ là đại-loại như thế cả.

Cái ngày giỗ trận này mà người đi cúng dì lễ đông như thế cũng chỉ vì mục-đích như thế mà thôi. Ngày giỗ trận là ngày gì? vì sao mà gọi là ngày giỗ trận? Xét trong sử nguyên nước ta về đời Lê mạt, có ông Nguyễn-Huệ (Quang-trung) khởi lên phù Lê duyệt Trịnh, thanh-thế lừng lẫy cả một góc trời nam; người Tàu thấy nước ta có nội-loạn, lại rắp bụng chực sang chiếm đoạt thành trì; bấy giờ tổng-đốc Lưỡng-Quảng Tàu là Tôn-sĩ-Nghị thân đem đại-binh sang đánh nước ta, sai Sầm-nghi-Đống thái-thú Điển-châu kéo làm ngàn quân trước làm tiên-phong, đóng trạm Đống-đa (tức là cái gò ở gần chùa Đống-quang bây giờ), bị quân ta (quân ông Nguyễn-Huệ) vây đánh, toàn quân Tàu phải phục-tuyệt, mà cái nơi Đống-đa đó thành ra một cái gò mà chôn chung cả tam ngàn quân Tàu; ngày ấy là ngày mồng năm tháng giêng năm kỷ-dậu (1789); nên từ đấy đến nay, ta gọi ngày mồng năm tháng giêng là ngày giỗ trận. Ấy nguyên-ủy cái ngày giỗ trận là thế. Theo như ở các nước văn-minh bên Âu Mỹ thì cái ngày ấy là một ngày kỷ-niệm trong lịch-sử ta; kỷ-niệm gì? kỷ-niệm cái võ-công hách-dịch của người mình, kỷ-niệm cái hãn tai ngữ hoạn của một dãng anh-hùng minh, kỷ-niệm cái nòng nọi vận nước dương ngụy mà trở lại yên, thế nước dương yếu mà trở nên mạnh của nước mình: mỗi năm đến ngày ấy, ta đem nhau tới đó, ngẫm nghĩa cái chiến-trường cũ, tưởng-tượng cái công khó nhọc tấm máu nằm than, xông tên chịu dạn của tiên-dân ta ngày trước đã chống chọi với quân Tàu một cách rất can-đảm rất hăng-hái để giữ gìn lấy giang sơn cơ-nghiệp cho nước nhà, khiến cho ta tự-nhiên nảy ra có một cái quan-niệm chung đối với cuộc hưng suy vinh nhục của nòi minh nước mình, mà cái tinh-thần ái quốc vì thế mà phấn-khởi lên được. Ấy những ngày như thế, ở các nước văn-minh bên Âu-Mỹ biết bao nhiêu ngày, mà xét lại nước ta cả một cái lịch-sử hơn bốn ngàn năm chưa có một ngày nào gọi là cái ngày kỷ niệm chung của ca nước; há rằng không có những ngày như thế đâu, có mà ta sao nhãng quên dần đi, không biết lấy làm kỷ-niệm, tức như cái ngày giỗ trận này cũng chỉ thành là một cái ngày dâng hương làm phúc mà không ai còn đoái tưởng tới sự-tích cái ngày ấy ra làm sao. Người ta chê người mình đối với việc nước rất là lạnh nhạt, cũng có thế thật.

Thiết-tưởng từ nay trở đi, về sự đi cúng dì lễ, ta không nên chỉ có một cái mục-đích tì-cận cầu phúc tránh vạ, mà nên có cái ý thức sùng bái thanh thần, những ngày có quan-hệ trong lịch-sử như ngày giỗ trận này, không nên cho là cái ngày cúng vái quàng-xiên mà nên cho là cái ngày quốc dân kỷ-niệm. Ai đi đám giỗ trận xin phải biết, phải [illegible]

T.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 7 Février 1924

Ông Lloyd George đối với Đông-minh

M Lloyd George có nói trong khi ông vắng mặt ở cuộc Giảng-hòa Versailles, quan Clémenceau, và quan Wilson có ký với nhau một bản giao-ước bí-mật nói về việc cho phép đem quân đóng ở đất Rhénanie.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 9 Février 1924

Nước Ý với nước Nga

M. Mussolini có viết thư cho M. Tchitchérine nói rằng ông rất vui lòng về việc hai nước đã ký giao ước thương-mại với nhau, từ nay hai nước sẽ đồng lao công tác với nhau.

Nước Anh với nước Nga

Chánh-phủ Xô-viết phúc lại chánh-phủ nước Anh rằng bản chánh-phủ sẵn lòng nghị-luận và giải-quyết các vấn đề quan hệ về việc công-nhận chánh-phủ nước Nga. Chánh-phủ nước Nga sẽ cử toàn-quyền đại sứ đến Londres để thương-nghị với đại-biểu nước Anh.

Cavite, từ 4 đến 6 Février 1924

Việc trừ rượu lậu ở Hoa-kỳ

Quan Thống-lĩnh Coolidge đã đệ trình nghị viện bản dự án của quan Tài chánh-bộ thượng-thư, về việc cấp một số 13.853.989 dollars cho các sở cảnh-phong bớ bể để trừ việc bán lậu rượu Rhum một cách công hiện hơn.

Bệnh tình ông Venizelos

Thầy thuốc đã xét bệnh ông Venizelos bằng quang-tuyến X, thì thấy quả tim đau nặng.

Cái vấn-đề thanh giảm quân bị ở Hoa-kỳ

M. Bubler là tổng-trưởng hội-đồng Hải-thuyền đệ trình nghị-viện một bản dự-án về việc dùng 98.000.000 dollars để đóng tám chiếc tiên-phong tuần dương-hạm, mỗi chiếc là 11 triệu đồng và 6 chiếc hàng giang pháo thuyền mỗi chiếc là 70.000 đồng. Khi giới dùng trên tàu không tính vào số tiền ấy.

Nước Ý với nước Nga

Có tin rằng trong 48 giờ, nước Ý sẽ công-nhận chánh-phủ nước Nga.

Ai tín quan nguyên Thống-lĩnh Wilson

Các lãnh-tụ các chánh đảng ở nghị-viện Hoa-kỳ đều ca tụng công đức quan nguyên Thống-lĩnh Wilson. Hai nghị-viện đều nghị việc để tỏ lòng kính mến quan Wilson.

NGƯỜI NGA ĐỐI VỚI LÉNINE

Đám tang của Lénine phải hoãn lại hai ngày để nhân-dân ở xa kịp đến thăm viếng.

Chánh-phủ lại có nghị đổi tên thành Pétrograd làm Leningrad để kỷ-niệm cái công Lénine đã đánh đổ được cái chế-độ cũ nước Nga.

Tin Trung-hoa

Ngày 26 Janvier 1924

Tin Đoàn-kỳ-Thụy

Tôn-bảo-Kỳ nghe tin Đoàn-kỳ-Thụy đau đã khỏi, sai người sang Thiên-tân thăm mừng, nhưng Đoàn lấy cớ trong mình còn yếu, chưa muốn tiếp khách.

Tương-khắc-Mẫn xin từ chức

Vương-khắc-Mẫn muốn từ chức, các đảng phái nhiều người khuyên lưu, Vương cũng chưa nghe. Tôn-bảo-Kỳ nói rằng nếu Vương quyết ý sẽ cử người khác thay.

Phạm-nguyên-Liêm từ chức

Phạm-nguyên-Liêm từ chức giáo-dục bộ trưởng, Tôn-bảo-Kỳ muốn cử Mã-lân-Nouân quyền thay.

Ngô-bội-Phu sai người về nết kiến Tào-Côn

Ngô bội-Phu sai người về Bắc-kinh yết-kiến Tào-Côn, điều trần kế sách cứu viện Từ xuyên Tào đều y theo.

Tào-Côn triệu Trương-thiệu-Tăng về kinh

Tào Côn đánh giây thép triệu Trương-thiệu-Tăng về Bắc-kinh, muốn dùng làm chức tây-bắc đôn-khan đốc-biện.

Việc kim phật-lang

Công-sứ các nước lại khai hội, bàn việc kim phật-lang, cử công-sứ Pháp và công-sứ Hà khởi thảo án kiện.

Các chánh đoán không muốn cho Trịnh-Khắc trưởng bộ nội-vụ

Các chánh đoán đều tỏ ý với Tôn-bảo-Kỳ, không muốn cho Trịnh-Khắc trưởng bộ nội-vụ. Tôn muốn cử Vu bảo-Cân thay chức ấy, Vu không chịu nhận.

Tin Quảng-đông

Tôn-Văn ngờ rằng Hứa-sùng-Trí là người quan-yếu, phải cần để ở gần mình luôn để thương-nghị kế sách, muốn cử Cổ-ứng-Phân thay làm chức Quảng-đông tỉnh-trưởng.

Trương-tác-Lâm đánh giây thép cho Tôn-Văn

Trương-tác-Lâm đánh giây thép cho Tôn-Văn, hỏi thăm công việc hiện-thời ở Quảng-đông và ngày cử binh về đánh Bắc-kinh.

Lục-vinh-Đình sang đánh Ngô-châu

Lục vinh-Đình sai Lư-viêm-Sơn và Hàn-thái-Paung đem quân đông ở Minh-giang muốn thừa cơ sang quấy nhiễu Ngô-châu (Quảng-đông), Hoàng-thiện-Hùng được tin, đã đem quân đón đánh ở cửa sông Bạch-mã.

MƯA RA TUYẾT ĐỎ

Ngày 2 janvier mới đây, tại thành Halmstad nước Na-uy mưa tuyết. Cả ngày tuyết vẫn trắng như thường, nhưng đến lúc gần tối, thấy tuyết rơi xuống đỏ đi. Nhặt lấy bông tuyết mà xem, thấy trong tuyết có lẫn những sâu nhỏ tí, sắc hoe hoe đỏ. Người ở đấy nói rằng sâu ở trên không rơi xuống lẫn với tuyết, chứ không phải là ở dưới đất bò lên. Người ta đã bắt một ít sâu ấy gởi đến một nhà thí nghiệm khoa-học.

Đó là theo như tin ở đấy gởi đến, song các nhà khoa-học nói rằng không có lẽ nào sâu ở trên không rơi xuống được, còn như tuyết đỏ xưa nay thỉnh thoảng cũng có nơi có. Xét trong một quyển sách nói về thiên văn-học của M. L. F. Kaemtz, có thấy nói trên núi Alpes và núi Pyrénées đôi khi cũng có mưa tuyết xanh và tuyết đỏ. Nhà thám hiểm Ross cũng đã thấy tuyết đỏ ở trong vịnh Baffin. Dùng kính hiển-vi mà xem, thì thấy trong tuyết có nhiều hạt nhỏ sắc đỏ. Các hạt nhỏ ấy, các nhà bác học cho là một giống về loài thảo mộc, cơ thể rất là đơn sơ, ở ngoài có một cái vỏ, ở trong có nước xanh hay đỏ.

MỘT BÀI CÁO-BẠCH KỲ KHÔI

Một nhà in lớn kia có đăng một bài cáo-bạch sách vở của mình lời lẽ rất là kỳ khôi. Bài cáo bạch ấy như sau này:

« Độc-giả mua sách của bản-quán được lợi như sau này:

1° Giá rẻ bằng các cuộc đánh số.

2 Sách đẹp như một cô ả-đào.

3 Chữ in rõ như thủy-tinh.

4° Giấy bền như da voi.

5° Tiếp đãi qui-khách trọng hậu như thể trong các công-ty hàng-hải cạnh tranh với nhau vậy.

6° Hàng hóa gởi đi nhanh như đan bắn.

7° Hàng hóa bao gói cẩn thân tử tế như thể người vợ chăm nom chồng mình vậy. »

Đố độc-giả biết cái nhà in kỳ-khôi ấy là nhà in ở đâu?

Xin mách thầm trước rằng đó là một nhà in ở nước Nhật-bản vậy.

MỘT THỨ HỎA-XA MỚI

Ở nước Ý thì nghiệm một thứ xe hỏa mới, mọi việc đều được như ý. Xe hỏa ấy chạy không phải dùng hơi nước mà cũng không phải dùng than đốt, động lực do khí giới ép mà ra.

MỘT NGƯỜI THỰC KHỎE MANG NẶNG BƯỚC BAO NHIÊU?

Một người Bỉ, tên là Paul Granier làm nghề bắt-tê có tiếng khỏe nhất thế-giới, thường mang nặng được lối hơn hai trăm kilos. Người ta kể chuyện rằng bác ta đội một cái thùng rượu nặng 225 kilos, không lấy làm nặng nhọc chút nào. Lại có khi bác ta vác một cái ô-tô hiệu Ford kiểu ta vác một cái ô-tô hiệu Ford kiểu ta trở mới lắm tuổi là cùng, trong tay có những cách tiện-lợi ngay hiểm cho nó, mà thực là gốc tội ở mình. Xin nói rõ là chớ nên cho nó nhiều tiền túi quá.

Các nhà có con tòng học bên Pháp

Trong một số báo trước đã có một bài nói về cái hại của các nhà cho con nhiều tiền túi quá, trong khi tòng học bên Pháp; nay xin trích dịch một bài của một vị quý-quan viết trong báo *Courrier d'Haiphong* cũng khuyên-nhủ các nhà có con tòng học ở Pháp về cái vấn-đề ấy.

. . . . . .

Bọn thiếu-niên An-nam sang bên Thượng-quốc để mở-mang tri-thức mà lại cũng để chau-dồi cái đức-tính nữa, nghĩa là vừa để bắp thụ lấy cái học-vấn và vừa để luyện tập lấy cái giáo-dục của người Pháp. Trong bọn ấy có kẻ còn ít tuổi, có khi ít tuổi quá, thì học ở các trường trung-học, hoặc các trường thực-nghiệp. Nhưng số người học ở các trường thực-nghiệp thì ít khi có. Hết thảy đều học ở trường Trung-học. Còn những kẻ khác thì tòng-học các ban luật-pháp, cách-trí, hoặc các trường thuốc, bào-chế, hoặc ở các viện y-học nhất luật đều có ý nơi lên bậc Cao-đẳng. Về hạng này thì ta không nói, vì ta không lo gì về bọn ấy. Họ cũng như bọn học-sinh Cao-đẳng bên Thượng-quốc. Họ tòng học và giao thiệp với bọn học-sinh Cao-đẳng bên Thượng-quốc, họ vừa luyện tập về đường học-vấn và lại rèn đức về đường kinh-nghiệm, họ cũng tập lấy cái cách học-hành ăn ở, mà tự mình chịu lấy trách-nhiệm về mọi sự-hành vi của mình. Bọn ấy độ hai mươi hay hai mươi nhăm tuổi. Trong cái tuổi ấy, lúc gặp những sự tình cờ xảy ra tất đã biết can đảm đội chút mà giữ mình, không có thì không bao giờ nên người được.

Còn như học-sinh ít tuổi, bọn ấy mới thực dùng chữ là học-sinh, thì phải có người trông nom cho, mà nâng dần dần cho qua cái khờ dại trẻ thơ, đến cái trình-độ trưởng thành.

Ấy chính bọn ấy là ta phải trông nom, giữ gìn, ngăn ngừa bệnh vực, đối với những cái ác-khí không nơi tụ tập nào không có. Xứ sở nào, văn-minh nào cũng vậy, mỗi cảnh ngộ có một cái nọc bệnh rất lây. Muốn cho chống cự được cái nọc bệnh ấy, không những là phải có cái sức khỏe, cái chí bền mà thôi, nhưng lại còn phải làm sao cho trong tuy chớ có sẵn sàng những phương làm cho dễ mắc vào cái cám bẫy vật dục, để nảy ra những cái tò mò dại dột khốc-hại, để dua đòi dù mở với cái la cái nguy, cùng là những lúc thấy cái hay-hay thì nay muốn thử một lần, mai lại thử một lần, mà cũng được dễ dàng, không có cái gì ngăn-cản cả.

Ta nói thế cũng đủ, ai độc-giả cũng hiểu ý ta muốn nói về mấy chỗ xem, chỗ chơi, mấy cuộc vui thú kia v. v. . . Dù ở Paris, dù ở Londres, dù ở kinh-thành nào cũng vậy, những chỗ chơi ấy kể ra đâu cũng có cả. Dù ở khi-hậu nào, giống người vốn không hay lắm, cũng không dở lắm. Vì vậy Aristote đã nói: Người là một con vật có lý-tính, nhưng chẳng khỏi được là con vật. Ta phải bảo họ đừa trẻ cho khỏi cái vật tính ngầm ngầm di truyền ấy nó cám dỗ. Nào có thể mà thôi đâu, ở đời lại còn có một kỳ-nghề riêng, hết sức tìm cách kiếm lợi về cái vật tính ấy nữa kia. Vậy ta lại phải tìm cách để phòng bị những kẻ lợi-dụng cái lòng mới nhóm lên của đứa trẻ. Việc phòng bị ấy, các nhà có con nên giúp đỡ vào, chứ chớ nên làm ngăn trở mới phải, chớ để cho bọn thiếu niên, kẻ lớn lắm chỉ độ mươi lăm tuổi là cùng, trong tay có những cách tiện-lợi ngay hiểm cho nó, mà thực là gốc tội ở mình. Xin nói rõ là chớ nên cho nó nhiều tiền túi quá.

Các nhà có con thử xét xem tiền túi cho con nhiều qua thì con dùng để làm gì, mà cái hại vì đấy biết đến đâu mà kể. Một cậu thiếu niên An-nam kia sang học ở trường Trung-học, mới hè hai tháng ở nước Anh mà tiêu đến 18.000 quan, tính đồ-đồng mỗi ngày mất ba trăm quan, hoặc bốn livres sterling. Số tiền ấy tiêu những cái gì? Lại ở Pháp trong vụ học, một viên chưởng giáo, được tin một cậu học sinh chi-tiêu quá-đáng, và đi lại những chỗ không nên, viết giấy báo cho gia-quyến biết và khuyên chớ nên gửi cho con nhiều tiền quá, nên theo như lệ mỗi tuần lễ phát cho bao nhiêu, mà nhờ bộ tự-tài trông nom cho. Gia-quyến tuân lời viên chưởng giáo, và có viết thư phúc lại rằng một người bà con đã cho cậu học-sinh ấy bảy nghìn quan tiền cũ có đủ tiền tiêu đến cuối năm mới hết. Bảy nghìn quan, thôi cậu bé tha hồ mà lãng-phí. Số tiền ấy giả thử để dành làm vốn mà chi dụng lúc thôi học thì tích lợi đến nhường nào. Có phải tiền ấy là tiền thừa không cần nữa, giả thử đem cho một cậu học-sinh nào, học ở một trường nhà quê, học hành rất khá, chỉ vì tình cảnh bức bách, không theo học được nữa, thì quý đến đâu. Lại còn một việc sau nầy nữa, mà việc này lại rõ lắm. Một cậu học-sinh kia đến nhà giảng ông chưởng-giáo mà xin được ẩn thêm món ăn, mỗi buổi trưa thêm một miếng bifteck. Ông chưởng-giáo nói: Được, thầy thuốc có lệnh bảo thế thì được, nhưng mỗi tháng lại mất thêm 30 quan tiền ăn nữa đấy, cậu học-sinh điềm nhiên đáp lại: Tôi có thể bỏ ra giả thêm. Vừa nói vừa làm bộ-điệu một cách rất ý vị. Cậu thò tay vào túi lấy ra nào mũ son, nào dao con, nào chìa khóa, nào đồ vật cùng mấy năm giấy bạc, cộng là một nghìn rưỡi quan.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Cứ như mấy chuyện ấy thật rõ kẻ thì vô tâm, kẻ thì lãng-phí, ai nấy dầu không bỏ ết cái g à-trị đồng tiền, không biết cái công-lao thế nào mới kiếm được đồng tiền, không biết đồng tiền để trong tay đại đột như thế, thì ở trên con đường thế lộ mới là kia nguy hiểm biết bao. Ta còn có thể kể nhiều chuyện nữa, nhưng trông cũng chẳng nên kể làm chi. Đọc các chuyện ấy ai cũng rõ rằng một tờ giấy bạc để cho những cái óc non-nớt ấy được tùy ý tiêu dùng, thì cái hại còn biết đến bao nhiêu mà kể. Trong một phút đồng hồ, tờ giấy mỏng-manh ấy có thể làm hư-hại mất công-cuộc giáo-dục hàng mấy năm là cái công cuộc tốn biết bao công-trình khó nhọc mới làm được, tốn biết bao sự luyện tập, biết bao sự tiến bộ mới gây nên, thực là dây rẫy những điều kỷ niệm, chứa chan những mối hy-vọng.

Xem những việc trên này, thì nên khuyên nhủ các nhà An nam có con cho đi học làm sao. Ta chỉ xin nói : Các ngài quý mến con các ngài, cũng như chúng tôi quý mến con chúng tôi, tấm lòng ấy là một tấm lòng tự nhiên của cha mẹ. Các ngài muốn cho con cái chịu một cái giáo-dục như con cái chúng tôi. Đó là cái chúng rằng các ngài quý mến cái văn học của chúng tôi, đó lại là một cái chứng về tấm lòng trung thành của các ngài làm cho các ngài có quan-hệ mật-thiết với công cuộc đồng tâu cộng tác ở đây. Các ngài đã cùng một tinh-thần, một tư-tưởng với chúng tôi như thế, vậy các ngài nên biết những cái tôn-chỉ chính chúng tôi vẫn thi-hành trong việc giáo-dục con cái chúng tôi.

Các ngài nên bắt con cái tập để hành để dụng, dạy cho con cái biết tiết-kiệm, bảo cho họ biết cái giá-trị đồng tiền, nhắc lại cho họ nhớ rằng kiếm được đồng tiền phải công-phu khó nhọc lắm nữa. Các ngài nên giúp chúng tôi trong việc luyện tập cho con cái các ngài biết tinh trước phòng xa. Người không biết phòng xa, là người gặp sao làm thế, cái tâm tính giống như người cổ sơ. Người biết phòng xa là một người có lý tính, một người đã tiến hóa. Cái trình-độ đạo đức văn-minh của một dân-tộc kể ra có nhiều cái chúng có làm cho người ta đo lường được, nhưng xét trong sự xếp đặt việc tư việc công của một dân-tộc, lại có một chứng cớ rất quan-hệ làm cho người ta có thể đo được cái trình-độ đạo-đức văn-minh, cái chứng tức là cái tính biết phòng xa tinh trước vậy. Cái thói quen phòng xa tinh trước tức là một cái đức hay tinh tốt. Người mà có cái đức-tính ấy thì chính mình có thể tự chủ được thân mình, có thể đối phó được với các sự biến đổi trên đời. Một dân-tộc có những chế-độ làm cho người ta biết phòng xa tinh trước thì dân-tộc ấy đủ sức mà chống cự lại những tai nạn rủi ro; đất cát có bạc nhược, cũng có thể mở mang nên phi nhiêu, tài sản có eo-hẹp cũng có thể bồi đắp cho được dư dật, mà những kẻ cùng khốn tật bệnh cũng có chỗ mà nương thân. Nói tóm lại dân-tộc ấy có đủ thể lực mà chống chải với những cái tai nạn bất kỳ vậy.

N. T. C.

Người ta có thể làm cho chân tay làm việc được lâu mới nhọc mệt không?

MM. Livet và Roger có đệ trình hội Y-học ở Paris một phương thuốc của các ông mới phát minh được. Thuốc ấy dùng có thể làm cho người ta làm việc được lâu mới mệt nhọc. Các ông nói rằng thân thể người ta sinh ra nhiệt khí hoặc điện khí, hình như một cái lò sưởi chạy bằng điện vậy.

Trong khi chân tay làm việc nặng nề, thì thân thể phát tiết mất nhiều nhiệt khí hoặc điện khí, làm cho người ta phải mệt nhọc. Việc nói rằng thân thể phát tiết điện khí, thì không mấy người biết. Nhưng hễn ai cũng biết rằng mỗi khi làm việc nặng nề, thân thể nóng lên, đó tức là thân thể phát tiết ra nhiều khí nóng vậy. Việc phát tiết ấy càng chóng bao nhiêu thì thân thể lại chóng mệt nhọc ngần ấy. Vì những lẽ ấy hai ông chế ra một thứ thuốc bôi vào da người ta, làm cho trong những lúc làm việc hoặc những lúc thao luyện, nhiệt khí hoặc điện khí khó phát tiết ra ngoài thì người ta có thể làm việc được lâu lâu mới sinh ra nhọc mệt. Thứ thuốc ấy đem thí nghiệm vào người ta cũng sức vật thấy công hiệu lắm. Sau này chắc là đắc dụng cho các nhà làm việc nặng nhọc, nhất là những người võ-sĩ và loài ngựa thì vậy.

BẢN-BÁO ĐẶC ĐIỆN

Trận bão vừa rồi

Bản-báo lại vừa tiếp được điện-tín sau này ở Việt-trì về trận bão đêm mồng một vừa rồi :

« Trong trận bão vừa rồi có một chiếc thuyền bị đắm ở gần sở Kiểm-lâm, chết đuối mất hai con gái và ba đứa con trai, bố mẹ những đứa trẻ cũng đi thuyền ấy thì không việc gì.

VĂN UYÊN

Giọng hát ngư-già

Trên cầu cùng bạn thần thơ.
Gió hiu hiu thổi, giăng lờ mờ soi.
Một làu nước bạc xa khơi,
Thuyền ai chài lưới chơi vơi giữa dòng.
Lặng nghe giọng hát ngư-ông,
Bốn bề bát ngát trăng đồng xa đưa. . .
« Ấy ai giải gió dầm mưa,
Con thuyền mặt nước bây giờ là đâu?
Non sông từ lánh bấy lâu,
Giang sơn này vẫn nhuộm màu tang-[thương :
Đền đài trơ với tuyết sương,
Lơ thơ thanh lũy bên đường gió lay.
Tiêu-điều ngọn cỏ cành cây,
Cỏ xơ xác ngọn, cây lay lắt cành.
Nhắt thưa hàng nhạn bên thành,
Cảnh buồn nhạn cũng ra tình ngẫn [ngơ.
Chiều thu khói tỏa sương mờ,
Não nùng xa vắng chuông thưa ai [khua.
Tiếng chuông rày cũ người khác xưa... »

Vân-hải, Trần-văn Chuyên.

VIỆC HANOI

Thời tiết

7 giờ 24 độ
15 giờ 30 độ

Lịch ngày mai

Dương lịch

Chủ-nhật, 1 Février 1924
D. Dominique
Âm-lịch

Mồng 6 tháng giêng năm Giáp tí
Ngày Kỷ mão
Hành Thổ, Sao Mão, Trực Thập
KỴ : Phá khoán. Phục được
NGHI : Bộ tróc

Ngày kia :

Dương-lịch

Thứ hai, 11 Février 1924
S. Séverin
Âm-lịch

Mồng 7 tháng giêng năm Giáp-tí
Ngày Canh tuất
Hành Mộc, Sao Tất, Trực Phá
KỴ : Kinh-lộc, An-táng.
Chợ sa bắc-ninh
Hội đền Sơn-Tinh Sơn-tây Hà-đông.

Giá bạc. — Kể từ ngày 9 Février 1924, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 10 : 80

Thị giá quốc-tế *Ngày 9 février 1924* : 3/4 54.25 — 3/4 Thử hoàn vốn dân 66. — 4/4 1917 58.65. 4/4 1918 57.70. 5/4 1915-1916 70. — 5/4 1920 86.17. — 6/4 1920 81 75

Tin tàu. Tàu *Amazone* khởi-hành ở Marseille ngày 7 février.

Tàu *Hanoi* mang thư đi Hongkong, đường Packoi, Hoihao, Kouangtchéouwan, đến chủ nhật 10 février hồi 15 giờ ở Haiphong sẽ khởi-hành.

Thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyến xe lửa 6 giờ 20 ngày 10 février.

Các thủy-phi-cơ tại Ai-lao. — Một bức điện-tín ở Vientiane gửi về ngày 8 février có báo rằng chiếc thủy phi-cơ quan Khâm-sứ Ai-lao ngồi, đến nay vẫn chưa tìm thấy. Người ta đoán rằng chiếc thủy-phi-cơ ấy bị hỏng máy vào ở quãng từ Paklay đến Vientiane. Ngày mồng 7 vào lúc tang-tảng sáng, có cho một toán lính đi đò xét, về phía trên Vientiane chừng 50 kilomètres, nhưng cũng chưa thấy đâu cả. Ngày mồng 8 lại cho một toán nữa đi tìm về phía Paklay và một chiếc thuyền đi tuần từ Paklay xuống Vientiane.

Một bức điện-tín nữa, gửi tối hôm mồng 8 thì báo rằng chiếc thủy-phi-cơ ấy hỏng máy về phía dưới Banvang chừng 15 kilomètres, nhưng thủy phi-cơ không việc gì và những người ngồi cũng được vô sự. Máy đợi dầu xăng gửi đến rồi lại bay.

THỢ MAY NÊN BIẾT

M. MOREAU Jeune, thợ may, ở số 102, phố hàng Trống, Hà-nội, vì nay mai sẽ về Tây nghỉ, nên có bán hạ giá những thứ dạ may quần áo, bán, ngăn bán hàng. 3788

Hội-đồng Bảo-hộ. — Hội-đồng Bảo-hộ chứng đến 15 février này thì họp Hội-đồng.

Giờ trận. — Cũng như mọi năm, giai thanh gái lịch thành-phố ta, sớm ngày hôm nay, trẩy chùa Đồng-quang xem giờ trận, nhưng không được đông lắm ; cái thú đi giờ trận năm nay xem chừng kém mọi năm nhiều, vì cả tuần trời nắng bức đến tinh 3 độ, thì quần áo đẹp cũng dành xếp một nơi cả.

Còn như cái quan-niệm của người mình đối với ngày giờ thì cũng năm nay thì cũng chẳng khác gì trăm năm về trước. Chẳng hay vua Quang-trung có biết thế không?

Phái-bộ Anh tại Hanoi. — Các phái-viên nhà binh bước Anh ngày mồng 4 tây có lên Lạng-sơn xem duyệt ký lúa các ngài lại có ý xây mai đi ngoan cảnh vịnh Hạ long.

Số xe tay xin trưng ở Hanoi. Từ bữa tòa Đốc-lý bá-cáo về việc cho chạy thêm xe cao-su ở thành-phố đến nay thì tòa đã nhận được nhiều đơn xin lĩnh trưng, những số xe xin chạy cộng có đến ngoại một vạn cái rồi. Vấn-đề ấy chừng nay mai thì quyết định, hiện còn đang giao cho các ông hội-viên xét.

Đường xe lửa công-ty Vân-nam. — Có tin rằng công-ty xe-lửa Vân-nam nay mai sẽ làm nhà xi cho các toa hạng tư để hành-khách hạng tư khỏi chịu mất một cái quyền lợi mà xưa nay chỉ để dành cho ba hạng trên, đến nỗi hành-khách hạng tư lắm khi phải phòng uế ở trước mắt công cộng, vì có vào nhờ trong toa hạng ba thì lại sợ các ông công-tử (con tuleur) làm to biên bẩn lôi thôi.

Nếu cái tin nói trên ấy mà đích thực thì chẳng hóa ra công-ty cũng biết điều lắm ru? Vì số tiền tàu của hạng tư tuy là hạng ít tiền mà là số lợi nhất cho công-ty.

Cái trộm ở trại binh. — Trong số bạc ngày hôm qua có dăng rằng đêm mồng 2 tết kẻ trộm lấy mất cái tủ bạc của trại binh khố đỏ. Nay hỏi ra thì là một cái trap con chứ không phải cái tủ lớn như tin đồn trước và trong trap cũng chỉ có phỏng vài chục đồng mà thôi.

BÁN NHÀ

Phố Mới, số 1, 3, 5 và 7.
Hỏi : Số 6, phố Ngô-gạch.
3758

Cái nạn ô-tô. Chiều mồng 3 tết, hồi 4 giờ rưỡi, chỉ ếc ô-tô số T. 705 của M. Lu ở Sơn-tây, do tên Ng-v-Vũ là *chauffeur* cầm máy, ở phía hàng Giấy đi lên, nhưng lại đi về tay trái, khi tới chỗ máy nước thì đụng rất mạnh vào một cái xe sắt, do người phu xe Ng-văn-Cát kéo, mình mẩy bị xây xát nhiều nơi, còn chiếc xe thì hỏng cả hai bánh và gẫy mất hai cái tay xe. Người phu xe lấy phải khiêng ngay vào nhà thương buộc thuốc. Không những thế mà thôi, lúc bấy giờ cái ô-tô đó lại dụng ngay ở chỗ ấy phải một người đi xe-đạp tên là Thân, nhà ở đường Huế không có số, và đang đi lên phía hàng Than. Cái xe đạp bị đứt mất cái bánh đàng trước, ngay ở chỗ càng xe và gẫy mất mấy cái lăn-hoa bánh đàng sau. Sở Cẩm đã làm tờ biên-bản về người chauffeur đó không theo luật đi đường.

* * *

Chiều hôm nay hồi 2 giờ rưỡi có cái ô-tô trong có hai người bạn hát Tây ở Hanoi đi vào phía Hà-đông, tức mới khỏi ấp Thái-hà thì bị nạn. Nguyên là xe lấy muốn tránh một người đàn bà Annam thì va phải một cái cây trồng bên đường, mấy người ngồi trong xe đều bắn phăng ra ngoài mà bị trọng thương. Chiếc xe ô-tô chở thuê ở Hà-đông đi ra liền đưa mấy người bị thương vào nhà thương điều trị, pi.ải một người rất nặng, chưa biết có chữa được không.

KÝ TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin các ngài mua báo khi có việc gì viết thư đổi hỏi bản-quán, thì cho biết rõ tên họ ở từ giấy gửi báo, hoặc là gửi cho bản-quán cái giấy quán ấy, để cho người làm sổ tìm kiếm. Khi nào ngài thường hay kỳ tên vẫn tắt, hoặc chữ quá, không sao đọc được, thành ra nhiều khi bản-quán không biết ai mà trả lời.

Bên tỉnh bên nghĩa. — Vì có nhiều ngài không lấy vé kịp, và quá yêu muốn xem lại lần fi.i Cải-lương Saigon « Bên tỉnh bên nghĩa ».

Nên mấy thầy sinh-viên Nam-kỳ trường Cao-đẳng xin tái diễn cho khỏi phụ tấm lòng chiếu cố của các ngài.

Bà con ở Hà-thanh ta nên đến mà thưởng-giám một cuộc hát rất có ảnh-hưởng cho luân thường đạo-lý nước nhà vậy.

Diễn tại nhà Nhạc-tây bỏ hỏ Hoàn-kiếm tối chủ-nhật mồng sáu ta (10 février 1924)

Bán vé từ hai giờ đến sáu giờ chiều ngày 9 février và cả ngày chủ-nhật.

Giá chỗ ngồi :

Hạng nhất	1 $ 5 0
Hạng nhì	1 00
Hạng ba	0 50

Không quyền tiền. Chương trình từ 1o N. K. T. T. H. lai cảo

Bán một cái xe ôtô **Ford**, bẫy còn tốt lắm, giá định **800 $ 00**. Hỏi tại M. O Ba-vy, ở phố hàng Vôi, số 53, Hanoi.

RẠP CHỚP BÓNG PATHÉ

Chương trình từ ngày thứ sáu 8 đến ngày thứ năm 14 Février 1924.

CHARLOT
Làm trò buồn cười
PATHÉ - REVUE
10 hồi
Do Eddie Polo, là một tay
đại võ sĩ diễn
HỒI THỨ NHẤT
Một người đàn bà đi qua.
HỒI THỨ NHÌ
Chia làm 2 phần một người quẫy rối.

Tiến cấp cho gia-quyến các lính thủy An-nam ra ngoài thuộc-địa — Vừa có nghị-định quan Toàn-quyền định về việc cấp tiền cho các gia-quyến lính thủy Annam tòng binh ở ngoài thuộc địa gọi là tiền phụ cấp cách biệt gia-quyến. Dưới sẽ báo sau bản-quán sẽ dịch đăng tư-ng tận.

Bắt được súng lục. — Sở mật-thám vừa bắt được tại nhà một người lính tuợp tên là Đỗ-Lê ở Pháp về đã được một năm nay, có một khẩu súng lục hiệu « Lefaucheux » nạp sáu 4 viên đạn và một gói đựng 10 viên đạn 7 mill mètres. Người ấy quán tại làng Quan-rạch, tổng Tiên-an, huyện Tiền-hải, tỉnh Thái-bình, nay đã bị giải đến tòa Nam-án tỉnh ấy.

Ngạch thừa-phái — M. Nguyễn-mọng-Chu, thừa phái châu Thoát-lãng (Lang-sơn), đổi về tòng sự tại phủ Thái-ninh (Thái bình) và kiêm cả việc lục-sự tại tòa án đệ nhất cấp phủ ấy.

TRẢ GIÁ THỰC CAO

Quốc-trái bất cứ năm nào, hạng nào, mà mang đến bán cho bản-hiệu, sẽ tính một giá rất cao.

HOÀNG-XUÂN-LAN
Chủ hiệu Fenderie Tonkinoise
2089 *39, Phố hàng Quạt, Hanoi*

BÁN HẠ GIÁ

Giá bán lẻ tại Hà-nội

Thuốc STIC « PARISIENS »
mỗi gói 0p 08
Thuốc STIC « HAVANE »
mỗi gói. 0. 10
Thuốc STIC « ANGLAISES »
(Thanh-hương) bọc vào hộp
bằn kín, mỗi hộp mười
điếu. 0. 20
3097

Thưởng hàm. — Những người có tên sau này, vì đã có can-đảm cự được đám cướp vào cướp tại làng, nên đều được đặc cách thưởng tăng cứu phẩm văn giai (9-2) :

M. Lưu-ngọc-Chi, lý-trưởng làng Phạm-xá, tổng Mỹ-xá, huyện Tứ-kỳ (Hải-dương);

M. Đặng-huy-Cư, phó hương-hội làng Phạm-xá, tổng Mỹ-xá, huyện Tứ-kỳ (Hải-dương).

Danh dự bội-tinh. — Các viên chức có tên sau này được thưởng danh dự bội-tinh :

Bội-tinh bạc hạng nhất :

MM. Ng-v-Phát, chuyên môn can-sự Địa-chính ; Ng-văn-Chương, hội-họa ; Lê-huy-Trước, trí - phủ Yên-bình (Quảng-yên) ; Ng - ngọc - Trấn, thư-ký tại tòa Sứ ; Nông-quý-Bình chánh tổng Cao-bằng ; Lê-đình-Lực, tri-phủ Hưng-yên ; Vũ-Tảo, thư-ký tòa Sứ ; Ng-hữu-Vân, planton tòa Sứ ; Đỗ-v-Độ, quản khố xanh ; Ng-văn-Can, Lê-bui-Lục, cai của công-ti Á chi ; Trịnh-hữu-Huấn, thư-ký công-ti Thuốc lá ; Ng-văn Nam, cai xe-lửa Vân nam ; Trương - Tộ, tri - huyện Cam-lộ (Quảng trị) ; Lê-Huynh, phó lãnh-binh Quảng-trị ; Hoàng-mông-Chuyết, tư-vụ bộ Binh ; Võ-khắc-Phúc, kinh-lịch Nghệ an ; Lê-Chương, phó tổng Phước-lợi (Quảng-nam) ; Poam-văn-Miên, bồi ngựa tòa Sứ (Quảng-ngãi) ; Ng-v-Chiểu, Nguyễn-đăng-Kính, thư-ký Lục-lộ Ai-lao ; Đỗ-văn Nhh, khán-hộ tại Ai-lao ; Phương-đình-Hinh, agent baog nhất tòa án Hanoi ; Ng-văn-Châu, planton nha Học-chính ; Mai-ngọc-Lan, thư-ký xe-lửa ; Đặng-văn-Khác, chef de manœuvre sở xe-lửa ; Lê-khắc-Minh, thư-ký Lục-lộ ; Cung - đình - Bình, thanh tá Thương-chính ; Huỳnh-văn-Tiết, thư-ký Thương-chính ; Ng-văn-Di, Ng-Liên, Ng-v-Tác, Đào-quang-Chang, Bùi-bá-Châu, Lê-văn-Soi, đội Thương-chính ; Lưu-v-Chu, facteur Điện-báo Nam-định ; Ng-huy-Thục, thư-ký Kho bạc ; Lương-văn-Vi, Ng-v-Ký, coi Kho bạc ; Mai-thế Tiếu, thư-ký sở Y-chính ; Ng-đình-Chi, hội họa ; Nguyễn-duy-Thiện, thư-ký kho lương thực Đáp-cầu ; Bạch-v-Ngoay, kho lương thực Hanoi ; Ng-v-Thou, thư-ký Hà-giang ; Ng-An, planton sở Pháo-hú Hanoi ; Ng-ngọc-Tươi, planton-chef sở kiểm-sát Tài-chính ; Ng-[illegible] coi hai nhà Toàn-quyền.

Bội-tinh bạc hạng nhì :

MM. Hồ-v-Lang, Lê-v-Thoo, Ng-v-Diêu, Ng-v-Đương, thư-ký Lục-lộ ; Ng-bá-Tiếp, tri-phủ Bắc-kỳ ; Trần-đình-Bình, tri-huyện Trực-ninh (Nam-định) ; Ng-liên-Huy, tri-châu Yên-bày ; Lê-v-Chính, bang-tá Sơn-la ; Phùng-hữu-Vang, chánh tổng Bắc-kỳ ; Lê-tu-Cử, thông phán tỉnh Yên bày ; Nông miên-Lợi, phó tổng Bắc kan ; Phạm-v-Sâu, Ng-v-Năng, thư-ký tòa Sứ ; Ng-đình-Thu, chánh tổng Bao-ngu (Nam-định) ; Ng-huy Cảnh, ký-lục tòa Sứ ; Trịnh-hữu-Giác, thông-phán tỉnh ; Bùi-trung Lập, chánh tổng Vĩnh yên ; Trương-chất - Tấn, chánh tổng Hà-nam ; Ng-đức-Trọng, chánh tổng Hải - dương ; Ng-ngọc-Mai, phó tổng Cam-thị-ph (Sơn-tây) ; Lê-Ta, sung quản Mào xao-phương (Lai-châu) ; Cầm-v-Yên, phủ Ngọc-triều (Sơn-la) ; Bùi-v-Hàn, lý-trưởng Sinh-bình ; Ng-v-Đình, tỉnh cảnh-sát Hưng-yên ; Trần-văn-Thu, pa-tron tàu « Querné » ; Hoàng-văn-Hung, lý-trưởng Cao-dương (Hà-dương) ; Ng-bá-Chương, số 1639, phó quản khố-xanh ; Đỗ-v-Khánh, số 258, phó quản khố đỏ ; Ng-đình Vũ, số 8, lính kiểm-lâm ; Phạm-v-Nhất, bếp khố xanh ; Hoàng-văn-Thái, lý-trưởng Vô-làng (Hà giang) ; Ng-v-Tạ, lý-trưởng Hà-đông ; Trương-v-Chung, thư-ký Hội-đồng hương-chính (Sơn-tây) ; Hoàng-v-Thanh, lý trưởng Tuyên-quang ; Trần-v-Chiểu, coi may nước ở Hà-nội ; Chu-v-Năm, cai surveillant của M. Clard ai tại Chine ; Đặng-v-Trụ tức Hai, làm tại công-ti làm gạch ; Ng-đức-Thuận, cai thợ nề Đáp-cầu ; Đỗ-văn-Tảo, làm tại công-ti làm gạch ; Ninh-văn-Thục, đồn điền tại Phúc-hương ; Bùi-v-Lập, làm công cán M. Ehrhard ; Hoàng-đức - Hoành, làm công cán M. Baron tỉnh Nam-định ; Trần-v-Đương, làm vườn tòa Sứ Bắc-ninh ; Ng-biêm-v-Khải, coi kho của công-ti than Hongay ; Hà-văn-Sinh, làm công với M. Dessilly ; Ng-gia-Độ, thông-ngôn coi kho nhà may rượu Hải-dương ; Ng - thuận-Chính, làm rượu ở Hà đông ; Đỗ-v-Phổ, làm với M. Hautefeuille ở Hưng-yên ; Ng-đình-Lễ, cai đồn điền ; Ng-v-Hương, contrôleur xe-điện ; Trần-v-Kế, bán hàng ở hiệu Gô-đa Hanoi.

(Còn nữa)

HỘI ĐỊA-TRẠCH Ở HAIPHÒNG
(Société Civile Immobilière de Haïpho 9)

CÁO-BẠCH

Vì bản hội chủ-nhiệm là M. Théard, cùng người cổ-đông là M. Đỗ-hữu-Thục tức Cai Ba hai bên có điều không thương đắc với nhau, thì theo như ý M. Théard, ông Đốc-tờ Forest đã thế cho M. Đỗ-hữu-Thục, và đã hoàn lại cho M. Đỗ-hữu-Thục 21.400 p. Số tiền ấy đã để ở nhà Đông-pháp ngân hàng ngày 1er Février. Kể từ ngày ấy M. Đỗ-hữu-Thục tức Cai Ba không có dự chức gì trong bản hội nữa.

Chủ-nhiệm.
R. THÉARD.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Con nước lên xuống — Ngày thứ bảy 9 février 1924 :
Nước lên 27 phân vào hồi 7h 5 phút
Nước xuống 12 phân hồi 8h 5 phút
Ngày chủ nhật 10 février 1924 :
Nước lên 25 phân vào hồi 7h 8 phút
Nước xuống 15 phân hồi 8h. 20 phút
Ngày thứ hai 11 février 1924 :
Nước lên 23 phân vào hồi 8h. 0
Nước xuống 13 phân hồi 8h 5 phút.

Chết vì bệnh chó dại. — Tên Ng-thị-Tuất bị bệnh chó dại đưa vào nhà thương chiều hôm qua thì đến đêm chết.

Ăn cắp tiền — Thi-Xuân 15 tuổi, nhà ở đường Maréchal Foch, sang chơi nhà láng giềng là Trần-thị-Thắng thấy cái ruột tượng bạc để ở giường mà nhà lại không có ai nên thị Xuân bèn cất lấy rồi về thẳng nhà mình. Đến lúc thị Thắng biết mất ruột tượng bạc mới hỏi ra lúc vắng nhà chỉ có thị Xuân sang chơi bèn phát đơn đi trình ngay. Hiện nay thị Xuân đã phải bắt tống giam để hậu xét.

Cờ bạc đường. — Linh cảnh-sát vừa bắt được bảy cái nhàm đánh sức sắc, cũng con sục sạ và dẫn bắt của những con bạc ở Sâu-khoai đã chạy linh cảnh sát đi gần đến nơi bỏ chạy.

Ăn cắp áo mũ. Ông Cảm tàu *Lorraine* có đem kiện hai người mách-lẻo tàu *Commandant Dorise* cùng uống rượu ở *Hôtel de l'Europe* rồi lúc ra lấy mất một cái áo đi mưa và chiếc mũ đa của mình. Sở cảnh-sát được tin bèn phái người xuống tận tàu *Dorise* khám xét, nhưng chẳng thấy tang vật.

Đánh trời — Người coi nhà Ogi-astro tên là Ng-văn-Phát có đơn trình đánh rơi ở Sâu-khoai một cái ví đựng 3 p. 04, một cái hình thuế thân rầm này và hai cái thẻ.

HÀ-ĐÔNG

Lại chớm có bọ xít lần nữa rồi. — Từ ngày cái vụ rệ ở các miền Nhân-đạo, Nhân-huệ, Cổ-bản, Y-sơn và Đa-lô vàn vàn bị cái nạn bọ xít làm tai hại cực kỳ, thì nông dân ta ở các miền ấy tuy đuổi sức mà vẫn ra công quyết làm cho rõ nước chiêm để kéo lại. Bởi vậy suốt cánh đồng về các miền ấy năm nay thấy nhiều nơi cấy lúa chiêm lắm. Đồng rẻ ma cấy chiêm thì khó nhọc bội quá thật thế mà các nhà nông ta làm lụng đâu đó đâu được lên tốt xanh um, dễn nỗi có người kêu là tự cổ đĩ lại không bao giờ các miền đó cấy được nhiều chiêm đến thế và đồng rẻ cấy chiêm được tốt đến như thế! Cho hay muốn làm cho rõ lời, hễ chịu để tâm, chịu có nghĩ tực một chút thì dều có thể thành công được cả.

Tuy vậy có một điều lại nên lo ngại nhất là tự cứ giáp tết đến giờ, ở các cánh đồng cấy chiêm của các làng nói trên này, người ta lại thấy chớm sinh ra vô số là bọ xít, trên các bờ ruộng đi thường xéo lẹp hẹp những bọ xít con, các cây lúa đương xanh um kia không nao không ấy cũng chớm năm bảy con bọ xít. Ấy thật là một cái nguy cơ rất lớn cho nông-dân ta ở các miền ấy lắm thay!

Hiện nay khắp các nông-dân ta về các miền ấy thấy cái nguy cơ mới nhom thì ai nấy đều rung mình lấy làm lo ngại vô cùng. Nghe đâu đã có một đội nhà nọc-rích bảo nhau đi bắt.

Ở, chính phải bây giờ cái nạn mới nhóm, mà biết ra công quyết trừ tiệt trước ngày đi, thì thật là một cái thượng-sách cứu lấy vụ chiêm sau này; vậy thiết tưởng hết thảy các nông-dân ta ở các miền ấy nên tập tức cùng nhau nỗ lực đi bắt bọ xít ngay từ lúc mới nhóm này mà giết đi thì may ra tránh khỏi được cái hại về sau đấy. Nhưng có một điều nên nhớ là phải cùng nhau nhân dịp mới tết xong còn thong-thả này mà cùng đi bắt một chiếp cả mới được, chứ nếu lẻ-loi kẻ bắt người không thì cũng không ăn thua.

Ấy vụ chiêm này có mau mau trừ tiệt được cái nạn bọ xít đi, thì vụ rẻ sau mới có hy-vọng được.

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai).

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài được báo biết rằng : tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các hiệt quí ông nào mua thì gửi tiền cho; hễ không có tiền gửi theo giấy mua thì bản-quán không trả lời. — Mua báo hai tính sổ-tập hoặc nhiều một tháng thì xin để cho ngay.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-đào:

TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chung-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo lành tự nhiên ra đây, chữ không như có mấy thứ thuốc về những bịnh lạ, làm hoa-tươi cho bệnh-con và người có thể khỏi được.

Xin xem xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to !!!

Ngày mùng 7 tháng năm, niên hiệu Khải-định thứ ba, tòa Nội-các phụng lời chuẩn phê rằng :

Chiếu nay đại-diện phòng của MONTÈS qui-ông, có chế-tạo một thứ rượu bổ-dưỡng rất hợp, dùng nên giá thường, trước lục bổ tới gửi cho qui-đức ở phong chầu-ông để ở thanh-giá.

Khâm thử.

欽此

Rượu này đã kê-cứu theo lối Tây-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ giả, trẻ, đều dùng được cả ! Xưa nay chưa có rượu nào được như thế ! *Giá hạn rất rẻ : 2$25 một chai lớn ; từ sáu chai gửi lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giới bản lại chỉ quí, nói vì-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Tràng-tiền, 54

HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư bảy báo này.

Savon Cadum

Savon tinh anh, như

SAVON CADUM

thì lấy làm hữu ích cho vẻ-sinh da người.

Vả lại savon này tiện lắm, gì người ta dùng nó tới cùng, không hỏ chóc nao, mà lại lâu giải bằng hai cục savon thường.

Giá mỗi cục Savon Cadum là Bai quan tiềng Langsa.

2 f. 00

THUẦN-THÀNH

BOÎTIER — CHAPELIER

HANOI — 7, Rue des Caisses, 7 — HANOI

Bán-hiệu mới in xong Catalogue 1924, nhiều kiểu đẹp, xin mời các Quí khách chiếu-cố.

2096 Chủ-hiệu : NGUYỄN-TIẾN-HÀM kính-mời

PHOSPHATINE FALIÈRES

là một món vật thực khó mà bảo chước được

Đã có tánh dưỡng nhục, sức, mà lại mau ngon, dễ ăn dùng người ốm yếu những kẻ tỳ vị yếu. Phải nài cho thiệt hiệu Phosphatine Faliéres

Coi chừng kẻo làm đồ giả giả, bắt chước theo hộp thần hiệu

PHOSPHATINE FALIÈRES

Gởi may bốn cùng xứ tại Phủ thiết dưỡng-đường La Tocherie môn bài 6

PHÚ-THỌ

Hỏa tai. — Đêm 28 tết, hồi 10 giờ đêm, tại làng Đoan-thượng bị hỏa tai hai lần, chợ cũng mất hết. Cho ấy là nơi đông người mua bán, và lại gần tết, hàng hóa nhiều lắm, cho nên những người buôn bán bị hại rất nhiều.

QUẢNG-YÊN

Một sự rủi ro. — M. Bardon là kỹ-sư công-ty mỏ than Đông-triều cùng với phu-nhân ngồi xe máy *lorry* chạy trên đường sắt ở mỏ ra, khi gần tới Uông-bí đến một chỗ đường cong thì hai bánh xe trước trượt ra ngoài đường sắt, khiến cho bà Bardon phải văng ra ngoài mà mặt xuống một cái vực sâu. Khi kéo lên được thì thấy bà đã tắt nghỉ rồi mà sọ vỡ ra.

Hôm mồng ba tết đã cất đám tại Quảng-yên.

Kẻ cướp. — Hồi 1 giờ đêm 31 rạng 31 janvier, ở làng Quỳnh-lân gần tỉnh Quảng-yên, có một bọn cướp phá cửa vào ăn cướp nhà M. Trần-văn-Bi.

M. Trần-văn-Bi bỏ hoảng cầu cứu, bị quân hung đồ đánh đau lắm và lấy mất cả thảy chừng 40 ủ đồng vừa bạc đồng vừa vàng nén.

(Xem tường tục tin).

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Tối mùng năm tết (thứ bảy 9 février)

SONG SINH QUÍ-TỬ

Chỉ bằng tích đức tu nhân.
Giời cao đã cố qui thần chứng tri
Bảy mươi mới bảy cũng kỳ.
Trai già nỡ ngọc thỏ thì la thay.

Ngày mùng 6 tết (chủ nhật 10 février)

TOÀN GIA KIỆM NGŨ PHÚC

Thu nửa tiền

Tối mùng 6 tết (chủ nhật 10 février)

UYÊN-ƯƠNG GIAI NGẪU

Vui trò sắc sảo trong tích hát miền phong hát chèo đích đáng.

Ngày mùng 7 tết (thứ hai 11 février)

XUÂN DU PHƯƠNG THẢO ĐỊA

Thu nửa tiền

Tối mùng 7 tết (thứ hai 11 février)

TIỀN NGÃI VÌ MÔI

Ai tường bệnh quý thuốc tiên
Mang sao gặp gỡ cải duyên tình cờ.
Làm ăn nên vợ nên chồng ngỡ.
Gan vàng bằn ngọc đợi chờ phau chàng.

Vì đi xa mà bán ruộng

Một khu ruộng 3.000 mẫu ở địa hạt tỉnh Quảng-yên.

Việc làm rất lợi, xưa nay chưa từng có.

Muốn hỏi điều gì thì hỏi tại Me Henri, Quản-lý văn-khế tại Haiphong. 3762

Ta nên chú ý !

Thuốc tây kể thì nhiều thứ, thuốc công-hiệu lắm, nhưng mà thật là hay thì duy có một vài thứ, là những thứ thuốc mà nhà chế ra đã thí-nghiệm chế chán mới đem ra bán cho nhà có bệnh dùng.

Độ rày có một thứ thuốc trong mấy thứ rất hay ấy thật là nổi tiếng trong y giới, ai cũng phải chịu là tốt hơn cả.

Thứ thuốc ấy là thuốc giải-độc.

Dépuratif Sensal

chuyên trị những chứng lở chốc, mụn nhọt, dâu đanh, gai gạo, nhứt là những chứng đã dùng nhiều thuốc khác mà chưa khỏi, như là đau xương, phá độc, khi huyết không được thông, thành ra nhức đầu, đau tim, đau lưng, đường tiểu, giang mai còn sót độc tiết ra, ai phải những chứng ấy phải dùng nó mới được.

Kỳ này không dù chỗ kể dông dài những lường tình của thứ thuốc ấy, xin để kỳ sau sẽ nói rành mạch hơn.

Nhưng ai có bệnh phải dùng nó nên đến mua ngay tại hiệu

Ông CHASSAGNE

là Bào-chế đệ nhứt hạng ở phố Paul-Bert, số 59

ngay cửa hiệu tạp-hóa và ngày bờ hồ Hoàn-kiếm.

Duy có hiệu ấy được đặc-quyền bán thứ thuốc đó mà thôi. 2057

MỚI ĐỒNG-ÍCH

đang giải-tán

Lời bá-cáo cần kíp

Cùng các nhà có tiền gửi ở Hội Đồng-Ích :

Đến ngày 31 tháng 7 tây năm 1924 này, thời sẽ kết sổ, thôi sự nhận các sổ của các ông bà có tiền gửi ở Hội Đồng-Ích.

Vậy ông bà nào có sổ gửi tiền mà chưa giao cho ông E. CHATAIGNEAU, là Giải-Tán Viên, ở số 3 phố Jauréguiberry, Hanoi, thời xin giao ngay cho ông ấy trước ngày 31 Juillet 1924, qua ngày ấy, người có tiền gửi sẽ mất quyền đòi hỏi về sau sinh gửi.

Giải Tán-Viên

E. Pour E. CHATAIGNEAU.

Y. M. GRENES.

2054

Cần dùng nhiều CAI ĐẦU THỰC GIỎI để đi làm trong miền Thanh-hóa.

Hỏi tại bản-quán, từ 3 giờ đến 6 giờ chiều.

Nước mắm

Nước-mắm là một vị thực-phẩm có ích của dân Việt-nam ta. Nên HẢI-LỢI công-ty chúng tôi hết sức khảo-cứu, lập xưởng chế-tạo tại Hanoi, nay đã làm được nhiều hạng Nước-mắm ngon, và thật là sạch-sẽ, hợp cách vệ-sinh, đúng điều lệ ngày 21 tháng chạp năm 1916, về cách làm Nước-mắm Nhà-nước. Nay đã có giấy của tòa Thí-nghiệm khen như sau này :

Nước-mắm ngon, tốt, và đúng được điều-lệ ngày 21 tháng chạp năm 1916.

« Conclusion ».

Excellent produit répondant aux conditions fixées par l'arrêté du 21 Décembre 1916.

Bán lẻ, bán buôn, hàng ngon, giá hạ. Quí-khách nào chiếu-cố, tất phải vừa ý. Có cả hạng đặc-biệt đóng chai, để dùng lễ biếu thực là tiện lắm.

Có cả muối, và mắm-tôm tốt lắm. Quí-khách nào ở xa, muốn dùng thứ hàng nào, xin viết thư về chúng tôi xin sẵn lòng, tiện đường gửi ngay theo cách nhận-hóa giao-ngân.

Nay cẩn-bạch

HẢI-LỢI CÔNG-TY

Chế-tạo-Xưởng tại Thái-hà, Hadông

Tổng-cục tại, 72, *Jean Dupuis, Hanoi*

2092

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC

NAM-BẢO

16, Rue de la Soie, 16

HANOI

Bán đồ vàng, đồ bạc ; các thứ mặt đá thực và giả, kính gọng tối mỏi, đồng hồ quả quít, ô dàn ba, giầy cườm, giầy kim tuyến, giầy nhung, v. v.

Vàng đúng tuổi và bạc nén.

Thợ khéo kỹ công và giá thực.

2017

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các qui khách xem báo thấy cả năng cao-bạch của bản-hiệu, đến khi về nhà lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhớ ma làm ra không đổi được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các qui khách rõ cho và xin các ngài từ rày đã có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhận rõ :

« Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đóng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi. »

Nay kính,

Ed. MONTÈS,

54, Rue Paul Bert, Hanoi.

ĐÃ NGON LẠI BỔ

Rượu CHÉ-KOLA COCA là một thứ rượu rất bổ, pha lẫn với thứ rượu nho Grenache

Rượu này của ông L. BLANC là người nổi-nghiệp J. BLANC, quan bảo-chế nhất hạng chế ra.

Đã ngon lại bổ giá thêm chẳng lại re, chỉ có 2$ 40 một chai lít.

Mỗi ngày ta cho dùng uống trước khi ăn cơm một cốc con thì thực là tốt.

Bán tại hiệu Bảo-chế J. BLANC 51, phố hàng Buồm Hanoi. 3755

BÁN TIỀN NGAY

Một cái xe commerciale hiệu « Citroën » 10 mã lực, dùng mới có tám tháng, xe còn tốt lắm. Nay muốn bán giá là 1.450 $ 00.

Hỏi tại M. Gougenheim, 9 ter, p-cầu. 3753

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi

MÁY SỐI SỐ 248

Hiệu tôi mở ta năm 1889, kể được 34 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chân-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá công hạ, vì hiệu tôi muốn mong dòng khách.

Qui-khách có đóng, tin mới chiếu cố.

2045 MẬU THỊNH kính cáo.

CÁO-BẠCH

Công-ty Mao-Cảnh có nhời kính-cáo các quý khách hữu chiếu-cố rằng đến hết 1er Février 1924, chúng tôi sẽ mở một nhà hàng cơm « Café », có chỗ trọng cho thuê, ở tỉnh Cao-bằng, Phố Général Clamorgan.

Xin các quý-khách vãng lai tỉnh Cao-bằng chiếu-cố đến cho, chúng tôi cảm ơn lắm.

3756

HIỆU

MINH-ĐƯỜNG

MỚI CHUYỂN VỀ

của Bùng-pháp Yên-thêu công ty

BÁN BUÔN VÀ BÁN LẺ

CÁC THỨ THUỐC LÁ VÀ XÌ GÀ

Giữa phố hàng Gai số 83

58 83

BÌNH SƠN LÃNH YẾN

(Chuyện một cô nữ-thần-đồng mới lên 10 tuổi, mà đã có tài văn-thơ nhả ngọc phun châu, khắp các quan trong tòa Hàn-lâm, đều phải bái phục. Thiên-tử phong cho là « Hoàng-văn tài-nữ » lập lầu kén chồng, lại ban cho mỗi cái roi kim-như-ý, hễ công-tử nào đánh hỏn-hèo xắc-lẻo thì được phép đả-tử. Sau vì một sự kén chồng ấy mà sinh ra nhiều chuyện rất lạ-kỳ.)

NGUYỄN-BỈ-MỤC dịch thuật

Bình-như-hành nói :

Đại-huynh sinh trưởng phú-quí, xưa nay chưa đi đến đâu bao giờ, lấy sự đường-sá xa-xôi làm quan-ngại, cho nên nói như thế. Còn như tiểu-đệ chiếc thân bốn bể, ở đâu mà không có thể đỗ tìm được tới nơi. Chỉ sợ không có người ấy mà thôi, chứ đã có cái tên *Sơn-đại* và *Lãnh-giang-tuyết* thì góc bể bên trời, còn ta ta phải gặp người mới nghe ! Tiểu-đệ khi ở *Vân-thượng*, những toan theo tìm, ngặt vì tiền lưng đã cạn mà phải tạm tới đây vậy.

Yến bạch-hạm nghe nói, mừng-rỡ mà rằng :

— Mấy lời cao-luận của đại-huynh, thật đã mở trí cho tiểu-đệ. Cái rẻ phú-quí, hai ta trong tay sẵn có, bất-tất cứ phải cầu-thực ở đây. *Lãnh-giang-tuyết* chưa biết tin-tức ở đâu, còn khó dò hỏi, chứ *Sơn-đại* là một vị tiểu-thư con quan-đương triều ở triều, có lẽ nào đó hỏi không ra ! Lộ-phí bao nhiêu, tiểu-đệ có thể cung được, chỉ-bằng hai ta cùng đi, may mà gặp-gỡ có phen, không đến nỗi uổng một đời tài-hoa !

Bình-như-hành nói :

Võ-luận rằng hai người tài-nữ kia ta còn mong sự kết-hôn, giả-sử trong bọn nam-nhi mà có kẻ cao-tài ấy, ta cũng nên cố tìm cho gặp.

Yến-bạch-hạm nói :

— Chí phải ! chí phải !

Hai người bàn định xong, cách mấy hôm sau, bỗng có kẻ đến báo tin rằng :

— Quan *Vương* đốc học đã dâng sớ tiến-cử hai người : *Yến-bạch-hạm* ở phủ *Tăng giang* và *Bình-như-hành* ở phủ *Hà-nam* là bậc thiên-hạ kỳ-tài, xin triều đình sắc cho địa-phương-quan dùng lễ đặc-biệt, đến triệu tiến Kinh, để tỏ cả nghĩa trọng văn yêu tài vậy.

Yến-bạch-hạm thấy vậy, bàn riêng với *Bình-như-hành* rằng :

— Nay quan *Vương* đốc-học đã tiến-cử hai ta thì chẳng bao lâu nữa triều-đình gắng chỉ, tất ta phải phụng chiếu tiến Kinh, bấy giờ sẽ thừa cơ đó hỏi xem câu chuyện *Sơn* tiểu-thư thế nào.

Bình-như-hành nói :

— Nếu ta phụng chỉ tiến Kinh thì cơ nhiều điều bất tiện.

Yến-bạch-hạm hỏi :

— Bất tiện những thế nào ?

Bình-như-hành nói :

Cái tài Sơn tiểu-thư, trên từ thiên-tử, dưới đến các quan triều-thần, đều phải mến phục, tất không phải là hạng tầm-thường. Nay quan *Vương* đốc học tiến-cử hai ta là thiên hạ tài-tử. Giả-sử thánh-thượng giáng chỉ cho vào thi tài với *Sơn* tiểu-thư thì thua nàng chẳng nói làm chi, may ra có xuýt-xoát được bằng nàng nữa, thiên-hạ cũng cười mình là Liêu đông bạch thỉ (1) vậy

Yến-bạch-hạm nói :

— Như thế thì biết làm thế nào cho được ?

Bình-như-hành nói :

Cứ như ý tiểu-đệ thiển nghĩ thì chỉ-bằng nhân khi tờ sớ tiến-cử chưa kịp dâng, triều đình chưa giáng chỉ, hai ta thay họ đổi tên, lẻo vào Kinh-thành. *Sơn* tiểu-thư đã lập ra *Ngọc-xích-lâu*, thiên-hạ đến xin thơ xin văn, từng ngày ngoài cửa vẫn đông người ; mình thử tìm hai ta sẽ lẻn đến đây mà thử xem tài nàng thế nào. Nếu ta nàng cũng phẳng-phất như ta, ta mà thôi, không hơn kém nhau mấy thì hễ khi triều đình giáng chỉ ta sẽ ra đề ứng-chiếu ; nhược bằng ta vạn phần không theo kịp nàng thì thiết-tưởng ta nên ẩn họ giấu tên, vào nơi rừng xanh núi thẳm, tìm thú bạc nội mây ngàn, cho khỏi đến nỗi bêu xấu.

Yến bạch-hạm tỏm-tỉm cười mà bảo rằng :

— Đại-huynh nghĩ kế, thật được vạn-toàn, nhưng hiềm một nỗi quá tôn *Sơn* tiểu-thư mà thành ra rẻ rúng bọn mình vậy. Mình là kẻ tu-mi nam-tử, trong bụng chứa kẻ hàng mấy vạn quyển sách, khua ba tấc lưỡi, mùa một ngọn bút, xưa nay vẫn không ai địch nổi, chẳng lẽ bây giờ gặp một đứa con gái nhỏ tuổi ấy, để đến cùng bỏ tay chịu chết hay sao !

Bình-như-hành cũng cười mà đáp lại rằng :

— Đại-huynh chớ nên khoe-khoang quá ! Ông *Lý-bạch* là một tay danh-sĩ nhất đời nhà *Đường*, mà trong thấy bài thơ « *Hoàng-hạc-lâu* » của *Thôi-hiệu*, cũng không dám đề Hoàng hạc-lâu nữa. Tiểu đệ đây bỏ-dề đã chịu kém ai, nhưng thiên hạ sự thật khó kèm được. Hôm trước ở trong miếu thờ ông *Mẫu-tử-khiêu*, tiểu đệ trông thờ ông *Mẫu-tử-khiêu*, tiểu đệ trông thấy bài thơ của *Lãnh-giang tuyết*, cũng đã muốn xếp bút chịu thua, huống-chi *Sơn-đại* đã nổi tiếng là một bậc đại-tài, ta há lại chẳng nên phòng-bị trước.

Yến-bạch-hạm nói :

Đ êu ấy ta bất-tất phải quá lo. Nhưng còn một việc này, cần phải bàn với đại-huynh mới được.

Bình-như-hành hỏi :

— Việc chi ?

Yến-bạch-hạm nói :

— *Sơn* tiểu-thư chỉ có một người mà chúng ta đây hai người. Giả-sử khi tới nơi mà nàng muốn thử tài đề kén chồng thì bây giờ chớ trách tiểu-đệ là không biết nhường đại-huynh vậy.

Bình-như-hành cười mà đáp rằng :

— Tiểu-đệ xin nói rõ đề đại-huynh biết. Hai ta đây đều nổi tiếng là tài tử, không ai kém ai. Nếu tiểu đệ cũng thi với đại huynh thì đại-huynh là con nhà thế-phiệt, tất thế nào cũng được phần hơn. Ngày nay cũng phụng chiếu tiến Kinh, các quan triều-thần tất cũng lấy đại-huynh trên tiểu-đệ. Sao vậy ? Số là đại-huynh con quan đô-đường trước, những môn-sinh cũ còn đầy chốn Kinh-thành tôi nào khỏi có lòng tư vì với đại-huynh. Bây giờ *Sơn* tiểu thư đã mở ra *Ngọc-xích-lâu* để kén chọn nhân tài, nếu hai ta thay họ đổi tên mà đến thi tài, cách điểm-duyệt chỉ lấy văn-chương làm hăng, không tư vị gì, thì dẫu có thua kém, tiểu-đệ cũng xin cam lòng.

Yến-bạch-hạm nói :

— Tiểu-đệ đây há phải cứ nhờ tiếng thế-phiệt mới được nổi danh-giá hay sao !

Bình-như-hành nói :

— Đại-huynh dẫu không nhờ tiếng thế-phiệt, nhưng người đời không khỏi vì tiếng thế-phiệt mà có lòng tư vị. Chỉ có kẻ vô-danh hạ-sĩ thì cách điểm-duyệt mới được công-bằng. Nếu đại-huynh chịu cùng đi với tiểu-đệ thì cái văn-phẩm của hai ta mới có chuẩn-đích vậy.

Yến-bạch-hạm nói :

— Nếu vậy thì tiểu-đệ xin thay họ đổi tên, cùng đi với đại-huynh.

Bình-như-hành nói :

— Định đi nên phải đi ngay, nếu chậm thì thánh-chỉ tới nơi, bấy giờ các quan Phủ, Huyện lại bó buộc ta, ta không thể đi đâu được nữa.

(Sau sẽ tiếp)

(1) *Liêu-đông bạch thỉ nghĩa* là con lợn trắng ở *Liêu đông*. Ngày xưa có anh chàng nhà quê có một con lợn trắng, tưởng là điềm lạ, định đem tiến Kinh để dâng thiên tử. Khi đến đất *Liêu đông* thấy lợn trắng vô số, mới bỏ lợn mà trở về.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

HẢI-DƯƠNG

Măng-đa của ai ? — Bản-quán tiếp được một cái *măng-đa* mua ở nhà điện-báo tỉnh Hải-dương ngày 2 tháng hai tây này, bạc **6 p. 00** mà không có thư để đánh-hiệu của ông nào gởi lên trả tiền báo bản-quán. Vậy ngài nào gởi cái măng-đa ấy thì xin viết thư cho bản-quán biết qui danh để tiện việc ghi vào sổ sách.

VIỆC KINH-ĐÔ

Học phí của Đông-cung. — Chính-phủ đã trích số chi tiêu xứ Trung-kỳ lấy một số tiền hai vạn đồng bạc (20.000 p. 00) để cấp về việc Đông-cung Hoàng-thái-tử lưu học ở nước Pháp.

Số tiền ấy tính vào chương thứ 17 khoản thứ mười ở sổ chi tiêu xứ Trung-kỳ trong năm 1921.

VIỆC TRUNG-KỲ

TOURANE

Mưa gió liên miên. — Từ tối 26 tháng chạp ta, trời đương bình tĩnh vui vẻ, thiên-hạ đương rộn rịp về tết ai nấy cũng đều chăm lo ba bữa nữa, bỗng mà nguyệt tận niên cùng ; thì tự nhiên gió bắc nổi lên ầm ầm, mây kéo tối tăm mờ mịt, rồi nửa đêm sa mưa dầm, qua sáng 27 đã thấy quang-cảnh đổi thay chẳng khác chi ngày tháng mười tháng chín, trông dáng thiên-hạ chỉ sợ kém vui. Nếu cứ mưa gió liên miên mãi như thế này thì chắc rằng nhiều người lấy làm tức bực, mà e rằng mưa quá cũng không lợi cho nhà nông.

PHAN-RANG

Ô-tô dụng nhau. — Ngày 24 janvier, ở quãng đường la-ga Tourcham và la-ga Phan-rang có hai chiếc ô-tô đụng n au mạnh lắm, một chiếc số A 337 của tòa Công-sứ Phan-rang đằng đầu xe gãy tan cả ; một chiếc số C 2341 của M. Dusson, thật-sự ở Saigon, thì cái chắn bùn bên tay mặt quẹo lại.

Quan Công-sứ Phan-rang là M. Bernay, cùng gia quyến và quan phó sứ là M. Guillol không việc gì cả, chỉ có M Forez, thầu khoán ở Phan-rang, bị thương nhẹ ở đầu gối bên tay mặt. M. Dusson cũng không bị thương tích đâu cả.

Hiệu GIU-ICH *tức là Công-ty* GIU-VĂN-MINH *ở Haiphong, đường Sadi-Carnot, số 115 có nhà máy nấu dầu và chế các thứ sơn tây đủ các mài đặt tên* CON GÀ VÀNG.

Sơn rất tốt, giá bán phải chăng, xin đồng-bào chiếu cố nội hóa, cứ viết thư cho bản-hiệu lấy mẫu, sẽ xin gửi biếu ngay. 2035

壽醫林桂張

HỠI CÁC ÔNG MẮC PHẢI BỆNH TRĨ! XIN MỜI CÁC ÔNG QUÁ BỘ, TÔI CHỮA BỆNH NÀY

BỆNH TRĨ (tức là bệnh lòi tí) thực nhiều người mắc phải, chẳng những là đau đớn, như còn đến khi đại-tiện xong rồi thì lại nhuột đầm đìa, thật là bất tiện cho người ta lắm, nễ không chữa ngay cho khỏi, để lâu thì càng ngày càng thêm nặng về sau khó chữa.

Khi sưng chữa bệnh này đều cũng Cao cắt cho nên người có bệnh lấy làm đau đớn, vậy nên tôi dụng tâm nghiên-cứu một cách mới chuyên-trị chữa bệnh này không đau, không sót, chỉ trong mấy hôm thôi những nắt mụn tự kỷ rụng rời, mà trong khi đang chữa có thể làm lụng như thường không mất thì giờ. Vậy ngài nào mắc phải bệnh này xin mời đến.

M. TCHUONG-QUAY-LAM

26, Rue Mère Brèves. — HANOI

Bằng tiếp khách từ 8 giờ rưỡi cho đến 2 giờ chiều, đi chữa từ 2 giờ rưỡi đến 6 giờ.

Các lính xa đều xin hẹn tiếp.

Cần tờ xin trả lời ngay. 2090

ATOPHAN-CRUET

THUỐC ATOPHAN-CRUET

10 một vỉ tính bảo không có pha chế nhiều môn
Mỗi hoàn 0,50 (uống từ 3 đến 8 hoàn trong 24 giờ)

TRỪ CÁC BỆNH ĐAU LẮT-LÉO VÀ GÂN-CỐT

THUỐC PHÁP — Trước khi: 6, Rue de Pas-de-la-Mule, PARIS — Ở PHÁP ĐÔNG LẠM

Cũng có bán tại Hanoi: E. CHASSAGNE, Pharmacien, L. BOURGUIGNON, Pharmacien, và các hiệu bào-chế khác.

Trong nhà trong cửa
ai ai
cũng phải có sẵng
THUỐC HƯƠN
PASTILLES
VALDA
Hàng khi có con nít đi học
Khi có ông già bà cả ta về.
Cũng có người phải đi ra
tới sở làm.
THÌ ĐEM THEO TRONG MÌNH
hoặc ngậm hoặc thong thả nhai hoặc
Khỏi tanh.
hoặc ngậm mà lại bình,
như kẻ ăn trầu, cho thơm miệng.
ĐÃ NHỚ TA PHẢI NHỚ
dùng lấy một thứ
THUỐC HƯƠN
PASTILLES
VALDA
mà thôi
bao dùng trong hộp
có tên nhãn phải có hiệu cái
-VALDA-
MỚI THIỆT PHẢI

THUỐC CHỮA BỆNH NHỨC ĐẦU

Ngủ là rất cần dùng cho khi một nhọc. Nếu khi nào ít ngủ hay không ngủ được, nhức đầu, nhức gáy, đau lưng, đau thần kinh hệ, hay là vì nóng nực không ngủ được, nếu không chịu chữa ngay các bệnh ấy thì sẽ sinh ra gầy mòn, yếu đuối, đau gân, thực là nhiều nỗi thảm thương. Muốn chữa khỏi các bệnh ấy, muốn ngủ cho ngon giấc thì nên dùng thuốc *Neurinase*. Thuốc này hiện quan Bắc-sĩ Leroy cai quản các nhà thương ở Ba-lê đã cho là một thứ thuốc rất hay vì không có nguy hiểm gì cả.

Ở các hàng bào-chế to đều có bán cả. 2056

Sâm, Quế, Thục, Cao
Bán tại hiệu QUẾ-LÂM
số nhà 20, phố Phúc-kiến
Chủ nhân : DƯƠNG-BÁ TRẠC
Hàng thực tốt, giá thực rẻ
Quí khách dùng thử, sẽ biết thực hư. 2096

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. **Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.**

CÁI BỆNH HUYẾT SUY

Bệnh huyết suy đàn bà thường mắc phải nhiều lắm. Ấy chứng bởi bệnh huyết suy mà sinh ra bệnh bạc trắng mấy tật khác làm cho đàn bà con gái cực khổ cả đời.

Vì vậy ai lâu dài bệnh cần phải dùng thuốc làm cho huyết được chóng mạnh luôn luôn và bổ được 2 lấy sức khỏe của mình.

Trong các vị thuốc thử ra hiệu nghiệm về bệnh ấy, thì không gì hơn thuốc Pilules-Pink, cách bào chế hợp với tạng chất đàn bà làm. Thuốc Pilules Pink có những công hiệu làm cho sinh huyết và bổ các tỳ huyết ấy, để không mệnh hiệu quả, mà lại phát tri hồi lý các cơ thể yếu đuối, làm cho vận động luôn.

Thuốc Pilules Pink thường dùng để chữa bệnh huyết suy, bệnh xanh bủng, bệnh yếu-gầy, bệnh lụy nhực bộ thần-gân, bệnh tinh thần hốt-nguyện, nhức, là bệnh không ngủ, bệnh tiền-kinh không điều hòa và bệnh ăn không ngon cơm.

Thuốc PILULES PINK bằng thuốc nào cũng có bán.

Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được!

Rượu bổ-đào : TONIQUE TONKINOIS

Đã mười mấy năm nay Bản-hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, và đã được lòng qui-khách tin-cẩn là bởi sự thực-thà ngay thẳng. Tưởng nay cũng nên nhắc lại để các ngài so-sánh và xuy-xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ **rượu bổ-đào** của Bản-hiệu, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc **rất rẻ tiền và rất quí** để trị các chứng bệnh như : **kém ăn-ngủ, mỏi-mệt, còm-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình**, lại rất là **bổ sữa cho đàn-bà đẻ, người ốm mới khỏe**, người già-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như khi trẻ, con nít từ 10 tuổi sẽ được mau lớn ! Vì thế thứ rượu này đã được vô-số tờ chứng-chỉ là công-hiệu.

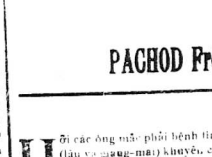
Giá bán **2$25** một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trừ hoa-hồng.

Hiệu Bào-chế MONTÈS, 54, phố Tràng-tiền, Hanoi.

Bình phẩm về rượu vang

RƯỢU VANG kể vào một hạng thực-phẩm rất-quý. Uống rượu-vang vừa chóng tiêu, vừa khoan-khoái trong người, lại vừa bổ. Rượu ấy làm cho người ta được trăng-kiện.

Người ốm mới khỏi nếu thì chóng khỏe lại. Chính-phủ Pháp, các quan chuyên môn về việc vệ-sanh rất có tiếng cũng bảo nên uống rượu vang. *BÁN HẠNG BẢN QUỐC tốt, nên muốn được mạnh-khỏe mau*, thì dùng uống rượu An-nam, cứ nên uống rượu vang tốt của xứ BORDEAUX : mua rượu ấy thì cứ lại hiệu GUONEAUD FRERES ở Hanoi với Haiphong mà nước Hiệu ấy chỉ chuyên về nghề buôn rượu vang thôi.

NHỮNG ĐỒ TƠ LỤA HIỆU C. J. BONNET

LÀ TỐT HƠN CẢ

PACHOD Frères & Cie LYON

Nhiều kiểu lạ !

Hiệu CHẤN-HƯNG nhà đồ ở phố hàng Bạc, số 80, Hanoi, chuyên-môn chế tạo đồ nam-trang nữ-trang bằng vàng bạc thực, có nhiều kiểu khéo, thanh-nhã hợp thời-trang, đã có tiếng cẩn-thận, buôn bán chắc chắn, có giấy cam-đoan rằng : Vàng bạc đúng cân đúng tuổi, khi không dùng nữa mà trả lại thì không thiệt gì. Các qui-khách nên lại hiệu ấy mà mua bán, không còn nghi ngại gì nữa. 2085

HÀNG MỚI SANG

Rẻ hơn mọi năm mà lại tốt vì là lúc hàng đến giá bạc cao, mới các ngài lại mua mau kẻo hết.

Mũ — Các ông và các cậu từ 2 tuổi trở lên mùi nào cũng có và đủ các số đầu.

- Feutre (laine)
- Feutre (longs poils)
- Feutre (velours)
- Casquettes Russes
- Casquettes nouvelles
- Bérets matelot

PARAPLUIES POUR HOMMES, DAMES ET GARÇONNETS
CACHES-NEZ LAINE TRÈS BONNE QUALITÉ
POLOS ET BAS TRICOT FANTAISIE PUR LAINE, ETC. ETC...

HAI-CHINH

Nhà chế tạo các thứ mũ

74-76, Rue du Pont-en-Bois, Hanoi

2043

ENO KOLA COCA

RƯỢU BỔ

J. BLANC *(dược nhất hạng bào chế)*
(Con) **L. BLANC** *(người mới nghiệp)*
HANOI (Bắc-kỳ)
chế ra
Giá bán **2$40** một lít

Mỗi ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con

Bán tại : Hiệu Bào-chế **J. BLANC**
2089 *31 phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi*

華 PAO-VA 寶

28, Phố Hàng Bồ, Hanoi

京東 河內 行蒲 門竹 牌八號

Chúng tôi kính-trình các quý-khách biết rằng nay nhân dịp tết Tây, tết Ta nắp đến nơi chúng tôi mới tiếp được ở Hong-kong (Hương-cảng) Canton (Quảng-châu), Shang-hai (Thượng-hải), Pékin (Bắc-kinh) vân vân, sang nhiều đồ bạc, vàng, ngọc, ngà, xứ, cốt để bán vào hai dịp ấy.

Các thứ đồ bán Tết này thì thật là tinh xảo, thửa để lâu lắm nay mới đến nơi, song chúng tôi lại định giá rất rẻ cốt để chiêu khách.

Xin các quí-khách có lòng chiếu cố thì mua đến bản hiệu mà mua kẻo hàng hết thì mất một dịp đặc biệt đi.

Kẻ mua, người xem, đêm ngày đến bản hiệu cũng xin nhất luật Cẩn-cáo

HIỆU PAO-VA, Bijoutier
Phố Hàng Bồ, số nhà 28, Hanoi.

2033

RƯỢU NHO J. K. WATSON

Là một thứ thuốc bổ mạnh nhất, cái phép chế thuốc này khảo-cứu đã lâu năm, và cải cách lắm, lại tinh-vi cẩn-thận, nên thuốc này là một thứ bổ mạnh nhất.

Những khi cơ-thể cần dùng phải bổ dưỡng rất mạnh, thì dùng thuốc này chắc và nhậy lắm.

Bệnh huyết suy, bệnh gân yếu, bệnh ghíp, bệnh sốt rét rừng, v. v.

Uống một cốc nhỏ (liqueur) hai mươi phút trước hai bữa ăn chính.

Giá bán : 2$50 một litre

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, Hanoi

Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Imprimerie du Trung-Bắc-Tân-Văn